رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی، شماره ۵ ، جلد دوم، بهار ۱۳۹۵، ص ۴۰-۲۲

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

مجله علمی رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی (سال دوم)
شماره ۵ / جلد دوم/ بهار ۱۳۹۵ / ص ۴۰-۲۲

بررسی تاثیرات آموزش پیش دبستانی بر وضعیت تحصیلی دانش آموزان شهرستان فریدون شهر

فرود غلامی[۱]، بهنام اقایی[۲]، مصطفی رزمه[۳]

[۱] دانشجویان کارشناسی ارشد مشاوره دانشگاه آزاد خمینی شهر

[۲] دانشجویان کارشناسی ارشد مشاوره دانشگاه آزاد خمینی شهر

[۳] دانشجویان کارشناسی ارشد مشاوره دانشگاه آزاد خمینی شهر

نویسنده مسئول:

فرود غلامی

forudgholami@gmail.com

چکیده

این تحقیق به بررسی نظرات معلمان محترم پایه ول راهنمایی مدارس شهرستان فریدونشهر در ارتباط با تاثیرات دوره پیش دبستانی بر پیشرفت تحصیلی می پردازد. در این تحقیق این سوالات مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

آیا دوره پیش دبستانی برپیشرفت تحصیلی دانش آمزان پایه اول راهنمایی تاثیر دارد؟

آیا دوره پیش دبستانی در سازگاری اجتماعی دانش آموزان پایه اول ابتدایی تاثیر دارد؟

دانش آموزانی را در نظر بگیرید که بدون گذراندن دوره پیش دبستانی وارد مدارس میشوند، مسلما این دانش آموزان در چنین محیطی ناآشنا احساس غ ریبی می کنند. توانایی وفق سریع با محیط جدید را ندارند. همه چیز و همه کس از دید آن ها غریب و ناآشنا به نظر می رسد و تا بواهند با این محیط ناآشنا به نظر می رسد و تا بخواهند با این محیط ناآشنا و افراد آن آشنا شوند و قوانین و مقررات مدرسه را بشناسند و با ارزش ها و هنجار های آن آشنا شوند مسلما مدتی وقت دانش آموزان صرف خواهد شد . بر عکس دانش آموزانی را در نظر بگیرید که دوره پیش دبستانی راگذرانده اند و کاملا با محیط آموزشگاه آشنایی دارند و مقدمات آشنایی را یک سال تجربه نموده اند. این دانش آموزان با ورود به آموزشگاه در پایه اول ذوق و شوق وصف ناپذیری دارند زیرا با محیط کاملا آشنایی داشته و توانایی ارتباط با دوستان و کارکنان آموزشگاه را دارند و تا حد لازم با مقررات و قوانین آموزشگاه آشنا هستند. در این پژوهش سعی شده است که به این گونه مسائل و موارد دیگری از این قبیل که تاثیرات آموزش پیش دبستانی بر روند رشد آموزش فراگیران اثر مثبت و یا منفی دارد پرداخته شود.

کلید واژه‌ها: پیش دبستانی، پیشرفت تحصیلی، معلمان، دانش آموزان

مقدمه

کارشناسان مسائل آموزشی، در ارتباط با آموزش قبل از دبستان و تأثیرات آن در آموزش مرحله دبستانی، پژو هشها و مطالعاتی انجام داده اند که یکی از محورهای اصلی اینگونه مطالعات و تحقیقات پاسخ به این سوال بوده است که آیا برنامه های آموزشی و دوره های آمادگی اولیه سبب پیشرفت تحصیلی بعدی خواهد بود.

رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی، شماره ۵ ، جلد دوم، بهار ۱۳۹۵، ص ۴۰-۲۲

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

از جمله مطالعاتی که برای رسیدن به پاسخ این سوال صورت گرفته و پژوهش و برنامه های آمادگی هد استارت و فالنرو بوده است.
بنجامین بلوم (۱۹۶۴) و دیکر هانت (۱۹۶۱) با تحقیقات و مطالعات خود نشان دادند که آموزش اولیه از بعضی جهات مطلوب و مناسب است زیرا توانمندی کودکان برای یادگیری و رشد پیشرفت واقعی را تحت تأثیر قرار می دهد . یکی دیگر از تحقیقات مورد تصور پروژهٔ آموزش اولیه کلاسهای و سوزان کری در سال ۱۹۶۸ است آنها مطالعات دامنه داری درباره کودکان شرکت کننده در آموزشهای قبل از دبستان انجام داده اند.
این تجارب به منظور بوجود آمدن نگرشهای مثبت به پیشرفت تحصیلی و بالا بردن تواناییهای هوش کودک ترتیب داده شده بود.
در پایان دوره نتایج تست هوش حاکی از تغییرات معنی دار بهره هوشی کودکان در کوتاه مدت بود علاوه بر آن تستهای آمادگی خواندن زبان و تجارب شخصیتی به سود گروه آزمایش از برتری قابل ملاحظه ای برخوردار بودند.
برنامه سرآغاز، که برای رفع محرومیتها و نقایص مختلف کودکان طبقات محروم شکل گرفت.

برنامه تکمیلی که به دنبال برنامه های سرآغاز رواج یافت و هدفی چون آموزش
کودکان به منظور آماده شدن برای زندگی مدرسه ای در برداشت.
تاریخچه پیدایش مراکز پیش دبستانی
تاریخچه آموزش در دوران کودکی در جهان
در ایالات متحده در نتیجه مطالعاتی دهه ۱۹۲۰ مهد کودکهای آزمایشگاهی وابسته به دانشگاه بوجود آمد . مهد کودکهایی با همکاران مادران ایجاد شد که به آنها کمک می کرد درباره کودک و پرورش کودک آموزش ببینند . این مهدکودکها محیطهایی بودند که مادران در آن می توانستند تجربیات خود را تبادل کنند. برنامه ایجاد یاجاد مهد کودکهای دولتی در دهه ۱۹۳۰ بخشی از اقداماتی بود که برای گروههای مربیان بیکار، کار فراهم می کرد.
در دهه ی ۱۹۶۰ توجه ملی اثرات ویرانگر و همیشگی جنگ جلب شد . دولت برای این برنامه سرآغاز و انجمنهای خیریه دیگر بودجه ای اختصاصی داد که از طریق آن به کودکان فقیر همان مواد مقوی داده شود که والدین طبقه متوسط در مهدکودکهای خصوصی با کودکستانها بابت آن پول پرداخت می کنند. از آنجا یکی از اهداف آموزش خردسالان آماده سازی آنها برای موفقیت تحصیلی و اجتماعی آنها شد . تاکید بر رشد شناختی، زبانی و تحصیلی جانشین تاکید بر رشد جسمانی، اجتماعی و عاطفی که در گذشته محور اصلی برنامه های مطالعه کودکان، کارآموزی مربیان و والدین یا صرفاً مراقبت از کودکان بود.
برنامه مهدکودک های اولیه تا حدی از عقاید اریکسون (۱۹۵۰) ناشی شده بود، اریکسون ادامه دهنده راه ف روید بود . به نیاز کودکان برای رسیدن به رشد اجتماعی اهمیت می داد . به عقیده او سازگاری اجتماعی و عاطفی هر فرد و کارآیی شخصی او در بزرگسالی به آموزشهای خردسالی در زمینه اعتقاد بنیادی، استقلال شخصی، ابتکار و اهمیتی که فرد برای خود قائل است بستگی دارد. بنابراین نظامهای آموزشی اولیه طوری برنامه ریزی شده بودند که کودکان را تشویق به ابزار وجود کنند، به اکتشاف محیط بپردازد و هر مسئله اجتماعی که احتمالاً برایشان به وجود می آید حل کنند. در این نظامها والدین و مربیان نباید کودک را بدون جهت محدود کنند یا مدام تشویق نمایند.
به هر حال تاکید بر هر چه باشد برای خدمت هر چه شایسته تر به کودکان، همه برنامه ها باید در تمامی حوزه های رشد وسایل یادگیری را فراهم کنند حتی اگر تاکید خاصی نیز در کار نباشد. همه برنامه ها باید در حوزه های رشد و آموزش لازم را برای کودکان فراهم کنند. کودکان با انگیزه خودجوشی که برای آموختن و رسیدن انواع مهارتها دارند فرصتهای لازم را به وجود آورند.
تاریخچه آموزش پیش دبستانی در ایران
در ایران آموزش پیش دبستانی به عهده مکتب خانه ها بود . آموزش دختران به عهده زنان بود که در منازل خود و در حد ابتدایی آموزش می دیدند. از سال ۱۲۹۰ اولین قانون معارف برای آموزش ابتدایی تصویب شد و در سال ۱۳۱۰ به طور فعال مدارسی شروع به کار کردند . اولین کودکستان در ایران توسط میسیونرهای مذهبی تاسیس شده است که دو خانم به نامهای «سروژیان»، «خانزاریان» ارمنی اداره کننده این مراکز در تهران و تبریز بودند.

رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی، شماره ۵ ، جلد دوم، بهار ۱۳۹۵، ص ۴۰-۲۲

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

از بین ایرانیان نخستین کسی که اسلوب جدیدی در تعلیم و تربیت نوآموزان بکار برد، میرزا حسن رشدیه بود که با تحمل رنج و خسارات فراوان بنیاد این کار خیر را گذارد و از نیم قرن پیش به این طرف به همت والای عده ای از آموزگاران دلسوز باتجربه از جمله ج بار عسکریان معروف به باغچه بان در سال ۱۳۰۳ هـ.ش در تبریز اقدام به تاسیس کودکستان کرده به نام آن خواندن و نوشتن، بازی و نقاشی بوده است. باغچه بان آموزش و پرورش نونهالان بااسلوب سهل و آسان را پی ریزی کردند و زجر و تادیب جای خود را به تشویق و دلجویی دارد . وضع نامطلوب مدارس تا حدود نیم قرن پیش ادامه می‌یابد: و از این دوره به بعد تقلید از اروپاییان مدارس زیادی ایجاد می شود و راه رسم تعلیم و تربیت دگرگون می شود.

البته لازم به یادآوری است که در سال ۱۳۰۷ در شیراز نیز باغچه بان کودکستان مشابه تبریز تاسیس کرد . اولین امتیاز کودکستان در سال ۱۳۰۱ به نام خانم «بر سایه» در ایران صادر شده است . تاریخ فعال شدن کودکستان در ایران به حدود ۱۳۰۴ برمی گردد. قبل از انقلاب مسئولیت آموزش و پیش دبستانی بین اتاق اصناف شهرداری، سازمان زنان، انجمن ملی حمایت از کودکان مشترک بوده ولی امروز کودکستانها زیرنظر وزارت آموزش و پرورش اداره و مهدکودکها زیرنظر بهزیستی است.

اهداف جمهوری اسلامی ایران در مورد آموزش پیش دبستانی

الف) کمک به جریان رشد جسمی، عاطفی، شخصیتی و اجتماعی کودکان بر تکیه بر زمینه های دینی و شعایر مذهبی

ب) تعلیم زبان رسمی مملکت با هدف تنظیم (تفاهیم بیشتر و صورت بخشیدن به جامعه).

ج) ایجاد ارتباط اجتماعی بین کودکان.

د) کمک به افراد کم درآمد تا فرزندان آنان در محیط تربیتی سالم پرورش یابند.

هـ) شکوفایی استعدادهای کودکان. (www.iranskating.com)

آموزش و پرورش پیش از دبستان چیست؟

آموزش و پرورش پیش از دبستان، برنامه هایی است که برای کودکان سه تا شش ساله قبل از ورود آنها به دوره دبستان ارائه می شود . ویژگی مهم این دوره، عبارت است از : کودک محوری، استفاده از بازی و فعالیتهای جسمانی کودک و فراهم ساختن محیطی محرک و برانگیزاننده برای رشد عقلانی، اجتماعی، کلامی، عاطفی و جسمانی کودک. آموزش پیش دبستان، برنامه ای کودک محور و منطبق بر بازی ها و فعالیتهای کودک است و باید محیطی مناسب جهت رشد هوشی کودک فراهم آورد. در آموزش و پرورش پیش دبستان، زمینه های ایجاد مهارت خواندن، نوشتن و حساب کردن و همچنین زمینه تجارب مستقیم و دست اول برای کودکان فراهم می شود. اگر چه در این دوره طراحی آموزش و جدول بندی زمانی و نظم در برنامه ها هم مورد تأکید قرار می گیرد، اما برنامه ها نسبت به نیازهای کودکان انعطاف پذیری است . همچنین در برنامه های آموزش پیش دبستانی ایجاد خود انضباطی یعنی انضباطی که از درون خود کودک ناشی می شود مورد تاکید قرار می گیرد.

ضرورت دوره پیش دبستان

وظیفه آموزش این است که ذهن های خالی را به ذهن های باز تبدیل کند، نه ذهن های پر (مالکولم فوریس)

افلاطون در حدود قرن سوم ا ز میلاد معتقد بود : آموزش در دوران اولیه ی کودکی امری اجتماعی است و باید در این سنین کودکان را از والدینشان جدا کرد و جهت مراقبت و تعلیم به مؤسسات اجتماعی سپرد.

ظهور مراکز پیش از دبستان حاصل تحقیقات و مطالعات بزرگان تعلیم و تربیت چون دیویی در آمریکا، کلاپار د در سویس، مونته سوری در ایتالیا و دکرولی در بلژیک و ... می باشد که همگی از آموزش سنتی انتقاد کرده و در آموزش و پرورش جدید بر اساس شناخت عالم کودکی هم رای و هم صدا بودند. همچنین تحقیقات لورنر (۱۸۷۳) مطرح کرد: تمرین و آموزش باید در زمان معین و مشخص صورت گیر د و مساله‌ی دوران حساس را در رشد عنوان کرد و اینکه زمان عامل پدید آمدن دوران حساس است یعنی کودک را باید در زمان مناسب وقتی که برخوردهای محیطی بیشترین تأثیر را در شکوفایی استعدادهای ذاتی کودک می گذراند . اما وقتی سخنی واژگون بنجامن بلوم (۱۹۶۴) بیان کرد که ۵۰٪ رشد هوشی بین تولد تا ۴ سالگی، ۳۰٪ بین ۴ تا ۸ سالگی و ۲۰٪ از ۸ تا ۱۷ سالگی می باشد و محیط سرشار و غنی فرهنگی در افزایش رشد هوشی تأثیر بسزایی دارد و با بزرگ شدن کودک، محیط تأثیرپذیری خود را از دست می دهد، اهمیت توجه به آموزش و پرورش پیش از دبستان بیش از گذشته مطرح شد.

رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی، شماره ۵ ، جلد دوم، بهار ۱۳۹۵، ص ۴۰-۲۲

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

این مراکز با اهداف مشخص تأسیس شده اند . هر چند که هدف کلی آموزش و پرورش رسانیدن انسان به فلاح و قرب به خدا است اما در آموزش و پرورش پیش از دبستان علاوه بر این هدف، رشد همه جانبه کودکان مدنظر است که دارای چند زیرمجموعه می باشد و از اصلی ترین این اهداف می توان به توسعه‌ی مهارتهای شناختی، فیزیک، زبان شناختی، عقلانی، عاطفی و اجتماعی و شخصیتی کودکان رده های ۵-۲ ساله اشاره کرد. هر چند مراکز پیش از دبستان از جمله مهدکودک ها با هدف اولیه ی نگهداری کودکان راه اندازی شدند. اما با گذشت زمان به نهاد آموزشی تبدیل شدند، زیرا کارشناسان متوجه شدند که یادگیری اولیه ی رفتارها و روابط اجتماعی، زبان های خارجی، نقاشی، موسیقی و کارهای دستی اگر از کودکی آغاز شود نه تنها بازده بیشتری در روند فراگیری دارد . بلکه کودک را از نظر زمانی به پیش میبرد و ارزش های مهمی چون صداقت، نوع دوستی، محبت، استقلال، عطوفت، سازگاری و هماهنگی با جامعه به او آموخته می شود

اکنون که خداوند متعال عنایت فرمود آغاز تربیت نوآموزانمان در پیش از دبستان را با آموزش قرآن کریم و فرهنگ اهل بیت عصمت و طهارت شروع کنیم تا قلب پاکش با انوار مقدس این کتاب آسما نی بذرافشانی شود، لذا باید با تلفیق دانش و تجربه می خود با روشهای جدید و استفاده از ابزاری توانمند، با بهره گیری از عنایت خداوند کودکانمان را یاری دهیم تا به اهداف پیش از دبستان و تربیت دینی دست یابند.

باید در نظر داشته باشیم کسی که خود را رهبر مردم قرار م ی دهد باید پیش از آن که به تعلیم دیگران بپردازد خود را بسازد و این جمله امام علی (ع) را که در نهج البلاغه (حکمت ۷۳) آمده را الگوی خود قرار دهد. «به گفتار تربیت کنید و با کردار تعلیم دهید، زیرا آن کسی که خود را تعلیم دهد و ادب کند سزاوارتر به تعظیم از آن که دیگری را تعلیم دهد و ادب بیاموزد.»

در امر آموزش قران در پیش از دبستان باید به این نکته توجه شود که از تکنیک و فن مناسبی می توان استفاده کرد تا فرایند یادگیری آسان و جذاب و شاد باشد.

آموزش مهارتهای بنیادی و ضروری برای کودک فقط و فقط از طریق فراهم آوردن فرصت های آموزشی مناسب و منطبق با روحیه کنجکاو و کاوشگرانه او، امکان پذیر است.

ایجاد لحظات شاد در آموزش، هنگامی میسر است که دانش آموزان در فرایند یادگیری به صورت یک «پذیرندهٔ صرف» نباشند. اگر آنها در جریان آموزش فعالیت و تحرکی نداشته باشند، فضای کلاس خسته کننده می شود و معلم نیز بادهٔ مناسبی نخواهد داشت. بنابراین، بهتر است مربیان نوآموزان را در جریان یادگیری دخالت دهند و از آنها در هر یک از مراحل آموزش استفاده کنند.

امام علی (ع) می فرمایند: قلب کودک و نوجوان مانند یک زمین آماده است . زمین خالی یعنی زمین دانه پذیری که دانه درونش نیست و هر دانه ای که در دل آن قرار دهی می پذیرد . مثل تأثیری که یک کودک از برنامه های تلویزیون می پذیرد . پس قلب کودک هر بذری که در آن بکاری زود می پذیرد.

ضرورتی که بر آغاز آموزش قرآن از پیش دبستانی احساس می شود بدین قرار است:

۱- استفاده از به‌ترین زمان برای کسب مهارتهای لازم در ترکیب حروف و حرکات (خواندن یک سال قبل از نوشتن) انگیزه کسب این مهارتها در سالهای اول ابتدایی کامل شده و بعد به شدت کاهش می یابد و دقت و توجه کودک به این امر ضعیف می شود.

۲- ایجاد علاقه و انگیزه نسبت به یادگیری قرآن کریم و انس با آن، صحیح و زیبا خواندن و توجه دادن به معنای ایات در بهترین زمان.

۳- علاقمند شدن کودک به شنیدن قرائت زیبای قرآن که در پرورش روحیهٔ دینی کودک نقش سازنده دارد.

۴- علاقمند شود قرآن را زیبا بخواند و معنای آن را از بزرگترها بپرسد.

۵- علاقمند شود شوره های قرآن و آیات داستانی قرآن کریم را حفظ نماید.

۶- جایگاه قرآن را بشناسد و به آن احترام بگذارد.

۷- از خردسالی در برنامه ها و جلسات قرآنی شرکت نماید.

۸- قرآن را سخن خداوند متعال و قابل احترام بداند.

۹- با بعضی از آداب خواند قرآن مانند پاکی و پاکیزگی آشنا شود.

۱۰- با بعضی از سخنان خداوند و داستان های قرآن آشنا شود.

۱۱- فراهم شدن فرصتهای تقویت حس مذهبی

۱۲- توجه به نعمتهای خدا در زندگی و سپاس از نعمتها

۱۳- تقویت روحیه مشارکت در مسئولیتهای اجتماعی و ایفای نقش خود از طریق آیات

رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی، شماره ۵ ، جلد دوم، بهار ۱۳۹۵، ص ۴۰-۲۲

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

۱۴- پیش بینی تمرینها و فعالیتهای که رفتارهای دینی را در کودک تقویت کند که از طریق تمرین آیات، امر به معروف و نهی از منکر و یا تعاون و همکاری و ...

۱۵- توجه به وظایف دینی در برنامه ریزی های روزانه کودک (مانند صبح زود از خواب بیدار شدن، ابتدای شب خوابیدن، دعا در ابتدای خواب و ..)

۱۶- تقویت حس زیبایی گرایی و هنری کودک برای درک زیبایی ها

۱۷- آشنایی با قرآن کریم به عنوان تنها نسخهٔ نجات بخش انسان از ظلمت و تاریکی ها از طریق آیات و احادیث کوتاه و قابل درک با زبان کودکانه

۱۸- احادیث و روایات فراوانی از رسول الله و ائمه معصومین (ع) به ما رسیده که بهترین زمان خردسالی است و از طرفی هر فرد مسلمانی علاقه دارد فرزندش بتواند قرآن را صحیح بخواند و به تدریج به کمک درک معنای آیات آن با انوار الهی این کتاب مبین آشنا شود.

برنامه آموزش و پرورش در دوران پیش از دبستان

اهدف کلی:

هدف آموزش و پرورش در دوران پیش از دبستان پرورش و رشد همه جانبه کودک است؛ بنابراین برنامه های دوره پیش از دبستان باید شامل فعالیتها و تجربه هایی باشد که به رشد کودک در موارد زیر بیانجامد:

رشد جسمی و حرکتی، رشد عاطفی و اجتماعی، رشد زبان و گفتار، رشد شناختی، رشد خلاقیت، رشد زمینه های دینی و اخلاقی.

اهداف مربوط به رشد عاطفی اجتماعی:

سالهای بین سه تا شش سالگی مرحله شکل گیری شخصیت است که با حساسیت زیاد کودک نسبت به پیرامون خود مشخص می شود . این سالها؛ دقیقاً زمان آموزش قبل از دبستان است که نفوذ آن می تواند دائمی باشد و با نفوذ و تاثیر خانواده مطابقت؛ یا مقابله کند خاطر نشان شده است که عملکرد اساسی آموزش پیش از دبستان آشنا کردن کودکان با زندگی اجتماعی است. کودکان در این دوره می آموزند که چگونه به صورت جمعی با کودکانی که تقریباً همسن آنها هستند و با بزرگسالانی که والدین آنها نیستند و وظایف مشخصی را انجام می دهند؛ زندگی کنند. کودکان خود را با گروه؛ با فعالیتها و نظم و ترتیب آموزشگاه تطبیق می دهند . آنها یاد می گیرند که از بزرگترها اطاعت کنند . آنها می آموزند که اسباب بازیهایی متعلق به دیگران را نباید بشکنند و یا به خانه ببرند؛ و نیز نباید با یکدیگر دعوا کنند . این ممنوعیتها یک سلسله دستورهای صرفاً مجرد نیستند. بلکه اعمال خود کودکان است که مورد تایید و یا انتقاد قرار می گیرد. کودک به تدریج می آموزد که در اعمال خود و همچنین در اعمال سایر کودکان؛ آنچه را که مثبت تلقی می شود از آنچه منفی در نظر گرفته می شود؛ تمیز ده د. کودکان در این دوره در مرحله ای قرار دارند که به نظر اریکسون [۱] از ابداع و ابتکار لذت می برند . (مرکز تحقیقات معلمان استان اصفهان ـ سال تحصیلی ۸۶-۱۳۸۵)

کودکان در این سنین انرژی بسیار زیادی دارند که به آنها اجازه می دهد شکست را به زود فراموش کنند؛ یا از آن ع برت بگیرند؛ جهت گیری صحیح تری نسبت به آنچه خواهان انجام دادن آنند داشته باشند علاوه بر اینها؛ کودکان در این سنین علاقمند به طرح ریزی و مسئولیت - پذیری و انجام دادن فعالیتهای اجتماعی نیز هستند.

کودک در هیچ دوره ای این چنین آماده یادگیری سریع و پذیرفتن فعالانه مسئولیت نیست. مسئولیت باید از طریق تجربه آموخته شود. کودک زندگی را با چند منبع برای بقای خویش آغاز می کند و مسئولیتی در قبال سلامت یا سعادت خویش با دیگران ندارد؛ مادر بزرگسالی؛ باید بتواند مسئولیت هر آنچه را که در زندگی اش رخ می دهد بر عهده گیرد . کودک از نخستین روز زندگی تا بزرگسالی باید قابلیت مسئولیت پذیری خویش را افزایش دهد. او از طریق کنشهای متقابل با والدین؛ معلمان و همسالانش به اهمیت مسئول بودن پی می برد . بر طبق نظر دکتر هریس کلمز رینولد بین[۲]حس مسئولیت هنگامی در کودک به وجود می آید که: به او مسئولیت داده شود. ـ در مورد اثربخشی پاسخهای خویش؛ پسخوراند دریافت کند ـ در مورد راههای گوناگون که در سایر موقعیتهای گوناگون مناسب هستند؛ اطلاعاتی داشته باشد.

---

[۱] erikson

[۲] H.Clemes.r.bean

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

کودک علاقه مند است و می تواند با همکاری دیگر و توجه بزرگسالان به ساختن چیزهایی بپردازد و یا برای ساختن و ط رح ریزی به کودکان بپیوندد. همچنین مایل است از بزرگسالان نیز به عنوان سرمشقی مطلوب استفاده کند . از لحاظ عاطفی؛ کودکان این گروه سنی؛ عواطف خود را به طور آشکار ابراز می کنند.

بروز ناگهانی خشم و ترس در این کودکان بسیار عادی است . بعضی از روانشناسان اعتقاد دارند که باید به کودکان اجازه دهیم احساسات خود را آزادانه ابراز کنند و با ابراز عواطف خود بتوانند آنها را تشخیص دهند کودک در طول چند سال اول زندگی و تا حدود سن ورود به مدرس ه؛ روش غلبه بر خشم خود را به مرور می آموزد و آن را در کنترل خود در می آورد. کودک تا قبل از سن مدرسه؛ معمولاً ناراحتی و خشم خود را به صورت گریه ظاهر می کند: ولی بعد از ورود به مدرسه او به تدریج یاد می گیرد که ناراحتی خود را به گونه های دیگر بیان کند.

به همین دلیل در مراکز پیش از دبستان یکی از اولین مواردی که مربی باید با آن روبرو شود؛ تفاوتها د ر سابقه اجتماعی شاگردان است. یک معلم و یا مربی پیش از دبستان باید با محیط خانوادگی هر کودک تحت نظر خود آشنا شود و تماسهای منظم و نزدیکی با والدین هر کودک برقرار سازد. در مراکز پیش از دبستان علاوه بر مربی؛ گروه همسالان نقش بسیار عمده ای در رشد کودک دارند . کودک از مربی و همسالان به عنوان الگو استفاده کرده از آنها تقلید می کند. مربی بعد از پدر و مادر یکی از موثرترین الگوها برای همانند سازی کودک است.

کودک به زودی در می یابد که در این مراکز باید روش دیگری را در پیش گیرد. روشی که با خانواده متفاوت است.

در مراکز پیش دبستانی دنیای جدید و متفاوتی به روی کودک گشوده می شود دنیایی که در آن عوامل جدیدی برای اجتماعی شدن وجود دارد. کودکان در مراکز پیش دبستانی آموزشهایی را در ارتباط با خود؛ با کودکان دیگر بزرگترها و محیط یاد می گیرد اجتماعی شدن کودکان در آموزشگاه در طول روز و در جریان فعالیتهای گوناگون اتفاق می افتد.

بنابراین؛ اجتماعی شدن قبل از آنکه به صورت رشته خاصی از آموزش باشد. یک شیوه زندگی است که کودک به آن عادت می کند.

اهداف مربوط به رشد جسمی ـ حرکتی:

رشد جسمی و حرکتی کودگ تحت تأثیر عوامل ارثی؛ وضعیت تغذیه؛ شرایط عمو می بدن و نیز فرصت برای حرکت و تمرینهای ورزشی قرار می گیرد. رشد حرکتی به صورت یک الگوی قابل پیش بینی جریان دارد و در حالی که توالی رشد هر کودک در طی عبور از مراحل رشد حرکتی تقریباً ثابت است؛ میزان و نحوه رشد او در هر یک از مراحل کودکی به کودک دیگر متفاوت اس ت و هر کودک از جدول زمانی خود پیروی می کند.

تربیت ویژه با محرکات خاص به بهبود کیفیت مهارتهای کسب شده کمک می کند و این تنها در صورتی است که کودک به مرحله لازم و آمادگی جسمی رسیده باشد سال های اولیه کودکی؛ مرحله مطلوبی برای یادگیری مهارت های حرکتی است؛ زیرا کودک در این سنین بسیار فعال و پرجنب و جوش است و از فعالیت لذت می برد.

بدن کودک بسیار انعطاف پذیر و برای بازی و فعالیت آماده است در این دوره نیز فراهم کردن فرصتهای مناسب برای جنب و جوش فعالیت و بازی از اهمیت خاصی برخوردار است؛ زیرا استخوانها و ماهیچه های کو دکان هنوز در این مرحله در حال شکل گیری و رشد هستند کودکان همچنین از فعالیتهای زیاده از حد یا از نشستن در یک محل بدون حرکت و برای مدتی زیاد؛ خیلی زود خسته می شوند.

بنابراین با ایجاد فرصتهای مناسبی باید سعی کرد فعالیت های حرکتی را بر طبق مرحله رشد؛ علایق و نیازهای کودک انتخاب نمود . فعالیت-های گوناگون برای کودکان انتخاب کنیم تا علاقه کودک را برانگیزد و استفاده از ماهیچه های مختلف و رشد هماهنگی بین آنها را میسر سازند مراکز پیش دبستانی یا فعالیتهای ویژه در جهت رشد جسمی و حرکتی؛ برنامه ریزی هایی را در این زمینه ا نجام می دهند؛ از جمله توجه و کنترل قد و وزن کودکان ترتیب دادن فعالیتهایی در جهت رشد هماهنگی ماهیچه ای درشت یعنی رشد کنترل حرکت ماهیچه های بزرگ بدن مانند رانها؛ پاها، تنه، ساقها؛ بازوها و غیره و نیز رشد هماهنگی ماهیچه ای ظریف؛ به ویژه انگشتان و هماهنگی ماهی چه های مچ دست و چشم و دست.

این هماهنگی کودکان را برای فعالیت‌های بعدی مانند نوشتن، انجام کارهای هنری و فعالیت‌های دیگری که مستلزم مهارت‌های هنری و حرفه ای پیچیده است؛ آماده می کند از آنجا که بازی اغلب با فعالیت بدنی همراه است؛ ارتباط نزدیکی با رشد و تربیت اندامهای بچه ها، مهارتهای جنبشی مناسب و آمادگی بدنی آنها دارد . بچه ها بدنشان را با شدت و لذت به کارهای جسمی وا می دارند و همزمان با آن به مهارتهایی می رسند که آنها را قادر می کند که از نظر بدنی احساس اطمینان، ایمنی و اتکای به نفس کنند.

اهداف مربوط به رشد زبان:

رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی، شماره ۵ ، جلد دوم، بهار ۱۳۹۵، ص ۴۰-۲۲

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

رشد گویایی: در دوره دوم کودکی بسیار سریع است. یک کودک در سه سالگی حدود ۸۰۰ کلمه، در چهارسالگی ۱۵۰۰ کلمه، در پنج سالگی حدود ۲۰۰۰ کلمه و در شش سالگی ۲۵۰۰ کلمه را می داند و می فهمد . اگر کودک به مراکز پیش از دبستان برود خزانه لغات او از این هم غنی‌تر می شود به طور کلی کودکانی که امکان صحبت کردن با کودکان بزرگتر از خود را داشته باشد یا از امکان بیشتری برای گفتگو با بزرگسالان برخوردار باشند، دامنه لغات وسیعتری پیدا می‌کنند همچنین باید بدانیم که بین رشد زبان ذهنی، جسمی و ارتباطی کودک ارتباط نزدیکی وجود دارد.

در نظریه پیاژه خودمداری کودک و در نتیجه آن با خود سخن گفتن خردسالان یا حرف زدن گروهی بدون شنیدن حرفهای دیگران از ویژگی های بارز این مرحله ارزشمند است. یعنی کودکان تا شش ساله به رغم حضور در گروه؛ بدون توجه به حضور دیگران حرف می زنند و در واقع به حرف‌های دیگران گوش نمی دهند. به هر حال با توجه به این که کودکان از الگوی رشد گویای مشخص پیروی می کنند؛ تفاوت های فردی بسیاری در بین آن‌ها وجود دارد.

کودکان از نظر سطوح و کیفیت اکتساب زبان با یکدیگر تفاوت دارند . بعضی حرف زدن را زودتر از دیگران شروع می کنند و عده ای دی رتر، بعضی پرحرف هستند و عده ای ساکت، اگر چه این تفاوتها تا حدودی ریشه وراثتی دارد؛ ولی تا حدود زیادی به نوع محیط و عوامل محیطی کودک بستگی پیدا می کند.

به طور مسلم کودکانی که به آنها اجازه صحبت کردن داده می شود و می توانند به راحتی عقاید خود را بیان کنند؛ د ر یادگیری زبان پیشرفت بیشتری خواهند داشت. وقتی که کودکان به مراکز پیش از دبستان وارد می شوند، استفاده از زبان و سخنگویی را در خانواده خود آموخته اند . در این مراکز با دادن تجربه های محیطی صحیح، واژگان گفتاری و گنجینه لغات آنها به طور مستمر و به سرعت افزایش می یابد.

اهداف مربوط به رشد شناختی:

هنگامی فرد دریابد که مغز آدمی بیش از ۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ نرون را شامل می شود و نرون به تنهایی قابلیت کارکرد کامل دارد؛ هر یک از این سلولها بالقوه می تواند هزاران ارتباط متقابل را به وجود آورد؛ همه آنها در رشد و تکامل کارکرد مغز و در نتیجه در کارکرد هوش سهیم هستند؛ و اینکه چنین ارتباطهای متقابلی از راه به کار بستن، به وقوع می پیوندند در این صورت تاثیر این اصل تعلیم و تربیت که فراه م کردن امکانات یادگیری فعال؛ پایه های اساسی رشد و تکامل کودک خردسال است؛ بر پایه های استواری متکی خواهد بود. به طور معمول کودکان از یک جریان سه مرحله ای می گذرند تا به نگهداری ذهنی برسند ابتدا مفاهیم را به سادگی درک می کنند؛ به نحوی که می توانند به تمام موقعیت هایی که نوع خاصی از نگهداری ذهنی را ایجاب می کند؛ پاسخ دهند رشد کنشهای ادارکی با حواس آغاز می شود.

یعنی زمانی که کودک به محرکهای خارجی از قبیل نور؛ صدا؛ طعم و بو عکس العمل نشان می دهد مطالعه ادراک معنی پیدا می کند . تحریکات حسی مناسب و کافی برای رشد همه جانبه کودک اهمیت اساسی دارد.

از دید پیاژه فعالیتهای فکری از نخستین مرحله رشد کودک آغاز می شود که به وسیله اعمال حسی و حرکتی مشخص می شود . یعنی عمل ارگانیسم منشاء تأثیر متقابل کودک و محیط است و علت اولیه اعمال به شمار می رود.

کودک از طریق فعالیتهای حسی و حرکتی محیط را شناسایی می کند . سالهای اولیه زندگی کودک حساسترین دوره رشد ذهنی است . پاسخگویی به نیازهای طبیعی کودک و فراهم کردن محیطی که بتواند در آن تجربه های مناسب و کافی کسب کند؛ به مقدار زیادی بر رشد کودک اثر می گذارد.

کنجکاوی طبیعی کودک و علاقه زیاد او به فهمیدن، باعث می شود که کودک هر چه بیشتر در محیط خود به جست و جو بپردازد . پیاژه بر اساس نظریه شناختی خود به مربیان توصیه می‌کند که در برنامه ریزی های آموزشی خود رشد عقلی کودکان را مدنظر قرار دهند. مراکز پیش دبستانی با آموزش مهارتها و مفاهیم اساسی سعی در رشد شناختی کودکان دارند.

اهداف مربوط به رشد خلاقیت:

همه کودکان استعداد خلاقیت را دارند؛ اگرچه ممکن است از نظر میزان دارا بودن قدرت خلاقه متفاوت باشند خلاقیت در خلاء شکل نمی گیرد و هر چه دانش و تجربه کودکان بیشتر باشد؛ پایه و مبنای کوششهای خلاق آنها کیفی تر است یک محیط برانگیزنده و ترغیب کننده می‌تواند در بهبود خلاقیت کودکان سهم مؤثرتری داشته باشد. بر عکس فضای مستبدانه و خشک در خانه یا مدرسه که باعث سختگیری و نظم افراطی می شود؛ رشد خلاقیت را در کودکان کاهش میدهد تحقیقاتی که در کشورهای مختلف درباره خلاقیت و هنرآموزی صورت گرفته است

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

نشان می دهد که آزاد گذاشتن کودک برای آفرینش هنری با استفاده از وسایل گوناگون تأثیر بهتری بر رشد روانی و ذهنی و شخصیت کودک دارد.

در نتیجه گرایش به سمت نقاشی؛ مجسمه سازی، بازی و نمایش آزاد در برنامه ریزی فعالیتهای آموزشی پیش از دبستان در همه جا اولویت پیدا کرده است . دانش و اطلاعات هنری از طریق انجام بحثهای کوتاه و تجربیات چندحسی معرفی می شوند. این معرفی برای کودکان فرصتهایی فراهم آورد تا به نتایج کارهای هنری خود انسجام ببخشد.

اسناک راکی[1] در سال ۱۹۸۴ اظهار داشت: فعالیتی که سبب برانگیختن کنجکاوی طبیعی کودکان به کارهای هنری بشود این امکان بالقوه را دارد که اولین قدم به سوی رشد آنها در شناخت زیبایی باشد تا به کیفیت های زیباشناختی پی ببرند. همزمان با این نوع فعالیتهای هنری بچه ها فرصتهایی به دست می آورند که خودشان را درگیر خلاقیتهای هنری خویش کنند و به سطح پیشرفته تری نزدیک بشوند؛ در مراکز پیش از دبستان با بحث و گفتگو در زمینه کارهای شخصی کودکان، مربی فرصت می یابد اصطلاحات و لغات هنری را به بچه ها بیاموزد و به آنها اجازه بدهد خودشان را بیشتر و بهتر بیان کنند.

اهداف مربوط به نیازهای دینی و اخلاقی:

اخلاق از نظر پیاژه مانند هوش در قالب مراحلی نظام دارد و پی در پی رشد می کند که وابسته به رشد شناختی کودک است. هر مرحله جدید در رشد شناختی، سطح بالاتری از آگاهی اخلاقی را به دنبال خواهد داشت.

لورنس کلبر نیز ماننده پیاژه معتقد است که تواناییهای ذهنی و شناختی افراد؛ مراحل رشد اخلاقی آنها را تعیین می کند و رشد اخلاقی ا فراد؛ حاصل تاثیر رشد شناختی آنها و محیط اجتماعی است. او نیز معتقد است برای تشخیص و ارزیابی عکس العمل های کودک موقعیتهای اخلاقی و در برنامه ریزی پرورشی شخصیت کودک، باید از سطح رشد اخلاقی آنها مطلع باشیم . بر اساس نظریات پیاژه و گلبرگ در تربیت اخلاقی کودکان، استفاده از تنبیه و سرزنش جایز نیست. چون ممکن است کودک برای فرار از تنبیه با جلب رضایت بزرگترها؛ کار نیکی را انجام دهد یا از کار بد دوری جوید؛ ولی لزوماً یک ارزش اخلاقی در او درونی نشده باشد بنابراین به جای امر و نهی دائمی و احیاناً تنبیه کودکان برای رعایت موازین اخلاقی و یا قانونی باید توضیحاتی در خور فهم و مطابق رشد ذهنی کودکان به آنها داده شود . لازم به یادآوری است که این توضیحات زمانی موثر واقع می شود که بزرگترها نیز خود را به انجام دادن آنچه توصیه می‌کنند ملزم بدانند. تحقیقات گلبرگ در زمینه رشد اخلاقی مؤید این نکته است که رشد اخلاقی هم از رشد ذهنی پیروی می کند و هم تحت تأثیر محیط و آموزش قرار میگیرد.

در مراکز پیش از دبستان برای رشد زمینه های دینی و اخلاقی باید به دو نکته توجه کرد:

الف: سن کودک

ب: رشد همه جانبه کودک؛ به خصوص رشد عقلی او.

چشم اندازی به آینده:

توجه به مساله تربیت مربی ما را به مسائل آموزشی پیش از دبستان در ایران باز می گرداند : یکی از مسائل این آموزش در ایران محدود شدن دید و نگرش ما به انواع مؤسسه هایی است که این آموزش را در اختیار کودکان می گذراند . ما فقط شیرخوارگاه، مهد کودک، کودکستان و نهایتاً کلاسهای آمادگی را می شناسیم و انواع دیگر آموزش برای این گروه را کنار گذاشته ایم . ما باید با توجه به سوابق و تجربیاتی که کشورهای اروپایی و آمریکایی در این زمینه ها داشته اند این واحدهای آموزشی را به وجود بیاوریم

به هر حال: در دنیای کنونی که حسابرسی و مسئولیت پذیری هم در بخش دولتی و هم در بخش خصوصی مورد تاکید قرار گرفته است دست اندرکاران آموزش و پرورش پیش از دبستان برآنند که در تهیه برنامه ها و محتوایی درسها و چگونگی اکتساب کودک از فرآیند آموزش در کلاس و دوره های آموزشی مورد توجه قرار گیرد. در این صورت نیاز به رعایت معیارهای مورد قبول در برنامه ریزی های بیش از پیش احساس می شود، به گونه ای که پویایی و خلاقیت را برای کودک و مربیان به ارمغان آورد. با مشاهده کمبود این مهم و نقایص کار برنامه ریزی و برنامه های کار با کودکان در مهد کو دکها و کودکستانها به این نتیجه می رسیم که کودکان در دوره پیش از دبستان به برنامه و محتوایی غنی نیاز دارند، زیرا هر گونه قضاوت و داوری در مورد اهمیت و ضرورت این دوره از آموزشها به کیفیت برنامه ریزی و تدارک برنامه و محتوای آن بستگی دارد. چنین برنامه و محتوایی است که می تواند به مربیان، والدین، دانشجویان و علاقمندان کار با کودکان در دوره پیش از دبستان

[1] Stock rocki

رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی، شماره ۵ ، جلد دوم، بهار ۱۳۹۵، ص ۴۰-۲۲

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

کمک کند تا برنامه درسی خود را به روش منطقی و پیوسته بنا نهند و از کار با کودکان این دوره تجربه و تحلیل درستی داشته باشند . (نشریه ماهانه آموزشی تربیتی پیوند ـ آذر ۱۳۷۸)

تحقیقات مرتبط با موضوع در خارج از کشور

ساموئل الکساندر کرک در تحقیقی ۸۱ کودک ۳ تا ۶ ساله را در طول زمان بین ۳ تا ۵ سال مورد مطالعه قرار داد.

در این تحقیق کرک ۲۸۰ نفر از کودکان گروه آموزشی مراکز عمومی را تشکیل می دادند پس از ترک دور پیش دبستانی تحت آ زمون قرار داد و آنها را زیرنظر گرفت دومین گروه شامل ۱۵ کودک که جلوتر به مدرسهٔ خاص کودکان عیوب ذهنی اعزام شده بودند و به مؤسسه ای مخصوص برای آموزش پیش دبستانی و یا به مؤسسه آموزش و یا به مراکز عمومی رفتند . آنانکه دوره آمادگی را گذرانیده اند نسبت به آنانکه دوره آمادگی را نگذرانده اند از معدل تحصیلی سالانه بالاتر برخوردارند، انجام شد

در این فرایند متغیر مستقل دوره آمادگی و متغیر وابسته معدل سالانه و متغیر مزاحم یا ناخواسته میزان سود والدین در نظر گرفته شد. نتایج بدست آمده از این تحقیق یاد شده این است که دانش آموزانی که دوره آمادگی را طی کرده اند غالباً نسبت به دانش آموزانی که این دوره را طی کرده اند از میانگین تحصیلی سالانه بالاتری برخوردار بوده اند تا دیگر، سواد والدین به عنوان یک عامل ملاحظه گر نیز کنترل شده نتیجه بدست آمده ای بود که هر چه میزان سواد والدین دانش آموزان بیشتر باشد معدل تحصیلی آنها به همان نسبت بیشتر است تأثیر دوره آمادگی با افزایش پایه های تحصیلی دانش آموزان رو به کاهش می گذارد . یعنی هر چه شاگردان به کلاس بالاتری می روند اختلاف میانگین دوره دیده ها و دوره ندیده ها کمتر می شود دوره آمادگی بر م وفقیت تحصیلی دانش آموزان، که والدین آنها باسواد هستند یعنی دانش آموزانی که والدین بی سواد داشته اند از آموزش پیش دبستانی بیشتر سود برده اند . بالاخره تأثیر دوره آمادگی بر دروسی چون علوم بیشتر از تأثیر آن بر دروسی نظیر ریاضیات است. (محمدحسین نظری نژاد ـ ۱۳۸۱)

تحقیقات مرتبط با موضوع در داخل کشور

تحقیقی در سال ۵۹ انجام گرفته که نتیجه آن بدین شرح بوده است.

اولاً: پیشرفت تحصیلی کودکان که دوره آمادگی را دیده اند در دروسی چون ریاضیات، علوم و ادبیات نسبت به کودکانی که دوره را ندیده اند بیشتر است.

ثانیاً: کودکانی که دوره آمادگی را گذرانده اند بیشتر از کودکانی که این دوره را نگذرانده اند در فعالیتهای گروهی شرکت می کنند.

این تحقیق بر روش شاگردان یکی از دبستانهای منطقه ۱۲ تهران انجام شد و تعداد نموده ۲۰۰ نفر بودند که صد نفرشان آمادگی دیده و صد نفر دیگر دوره ندیده بودند. در سال ۱۳۹۱ تحقیقی تحت عنوان (نقش سازنده آموزش و پرورش قبل از دبستان در پیشرفت تحصیلی) در تهران توسط آقای عبدا... عباسی صورت گرفت که در بررسی خود تأثیر مثبت کودکستانها و آموزش پیش از دبستان را در پیشرفت تحصیلی نشان می دهد که از طریق انتخاب نمونه بر روی گروه صورت گرفته است.

در سال ۱۳۶۴ تحقیقی در مورد اثر آموزش و پرورش پیش دبستانی بر پیشرفت تحصیلی کودکان در کلاس اول ابتدایی توسط چندین تن از جمله عباس تشکری، شهربانو حقیقت، فریده یوسفی از بخش روانشناسی دانشگاه شیراز بر اساس بودجه تحقیقات ویژه از طرف شورای تحقیقات دانشگاه انجام گرفت که نتایج این تحقیق بدین شرح است:

برتری آزمودنیهایی که برنامه آموزش پیش دبستانی را گذرانده اند بر سایر آزمودنیها که به طور همخوان در همهٔ مقایسه ها و در همهٔ مرا حل مطالعه نشان داده شد و وجود تفاوتهای معنی دار در بین دو گروه در اکثر مقایس ه های انجام شده نشان دهندهٔ اثرات مطلوب آموزش پیش دبستانی بر پیشرفت تحصیلی نمرات آنان حتی تا پایان سالهای دبستان است.

یافته ها به روشنی نشان داده است که کودکان طبقات محروم از لحاظ اجتماعی و فرهنگی به نحو چشمگیری از آموزش پیش از دبستان بهره گرفته اند. تفاوت بین این دو گروه در مواردی که احتمالاً خانواده دارای امکانات، فرهنگی زیادتری است، کمتر از مواردی است که این امکانات به طور نسبی کمتر هستند و والدین کم سواد ترند . یافته ها نشان داده است که کودکان اقشار محروم بیش از سایرین نیازمند اینگونه امکانات هستند و اثرات بارزتری را از آن می پذیرند.

تحقیق دیگری که در این رابطه صورت گرفته:

بررسی میزان تأثیر کودکستانها در یادگیری دانش آموزان پایهٔ اول ابتدایی در منطقهٔ (رزن، فامنین، قهاوند، کبودر آهنگ) شهرستان همدان بوده است که در این تحقیق از روش همبستگی و همخوانی بین رفتن به کودکستان و یادگیری در سال اول ابتدایی و همبستگی بین موقعیت

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

اقتصادی اجتماعی، فرهنگی خانواده و فرستادن کودک به کودکستان همچنین همبستگی بین رفتن به کودکستان و یادگیری در زمینه های مختلف صورت گرفته، نتایج تحقیق بدین صورت بوده است:

۱. بین رفاه مادی و رفتن به کودکستان رابطه وجود دارد.

(در دو منطقهٔ رزن و قهاوند در مناطق فامنین و کبودرآهنگ این رابطه وجود ندارد و در شکل ۱۰٪ بین رفاه مادی والدین و فرستادن به کودکستان رابطه وجود دارد).

۲. بین سواد والدین و رفتن به کودکستان رابطه وجود دارد.

۳. بین اشتغال والدین و فرستادن به کودکستان در دو منطقه رابطه وجود دارد.

۴. در یادگیری بهتر مفاهیم ریاضی کودکستان رفته ها در سه منطقه موفقتر نشان داده شده اند که این میزان ۱۴٪ بوده است.

در اردیبهشت ماه ۱۳۷۰ توسط واحد ارزشیابی معاونت آموزش و پرورش ۴ (دفتر آموزشی ابتدایی و راهنمایی تح صیلی) طرح پژوهشی تحت عنوان سپری در کلاسهای آمادگی یکماهۀ مناطق آموزشی دو زبانۀ کشور به مورد اجراء گذاشته شد. کارشناسان آن دفتر در ۱۵ استان کشور و از هر استان ۴ منطقه آموزشی از هر منطقه نیز تعدادی از آموزشگاههایی را که کلاس آموزش یکماه استانی در آنها تشکیل شده بود مورد بازدید قرار داده و پرسش نامه های نظرخواهی به تعدادی از معلمان و مربیان مربوطه داده شد

این طرح که به منظور کسب اطلاع از نحوۀ اجرا و نظرخواهی از معلمان و مربیان کودک در زمینه مسائل و مشکلات موجود در جریان اجرایی برنامه صورت گرفت اگرچه حالت ارزش‌یابی داشته است . با این حال می توان به عنوان اولین قدم پژوهشی در ارتباط با تأثیر آموزش پیش دبستانی در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پایه اول از آن یاد کرد. از یافته های بررسی فوق‌الذکر این است که:

اکثر معلمان و مربیان به تأثیر زیاد این کلاسها در پیشرفت تحصیلی ا شاره داشته اند و درصد قابل توجهی نیز تأکید کرده اند که کلاسها تا حدودی مؤثر بوده است.

در سال ۱۳۷۱ نیز تحقیقی توسط آقای دکتر حسن پاشا شریفی ارائه شد که نتایج حاصل در ارتباط با بررسی سایر عوامل مؤثر در آمادگی پیشرفت تحصیلی و سازگاری عاطفی ـ اجتماعی دانش آموز ان که بررسی تأثیر آموزش پیش دبستانی شغل و تحصیلات والدین در آمادگی کودکان برای ورود به نظام آموزش رسمی در مورد گروه نمونۀ تهران است مشخص شد که:

۱. آموزش و پرورش پیش دبستانی در سطح آمادگی، پیشرفت تحصیلی و سازگاری عاطفی ـ اجتماعی دانش آموزان بیشترین تأثیر را دارد.

۲. بعد از آموزش پیش دبستانی، تحصیلات والدین در آمادگی، پیشرفت تحصیلی و سازگاری عاطفی ـ اجتماعی دانش آموزان بیشترین تأثیر را دارد.

۳. شغل والدین به ویژه پدر، پس از عامل تحصیلات والدین نقش مهمی دارد.

ارتباط تحصیلات مادران کارمند و غیرکارمند با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ابتدایی تحقیق دیگری است که توسط آقای محمدعلی پرویزیان در سال ۱۳۷۱ در شهرستان اراک انجام گرفته است.

تحقیق دیگری در سال ۱۳۷۳ تحت عنوان:

۱. تأثیر گذاردن دورۀ پیش دبستانی بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان سال اول ابتدایی شهرستان اندیمشک توسط فران ک مهرگان و بدیعه پورصدامی انجام شده است که نشان می دهد:

۲. بین معدل دانش آموزانی که دوره پیش دبستانی را گذرانده اند و افرادی که نگذرانده اند، تفاوت معنی داری وجود دارد

۳. بین تحصیلات والدین و گذراندن و نگذراندن دوره کودکستان همبتسگی معنی داری وجود دارد.

تحقیق دیگری در این زمینه تحت عنوان: (تأثیر آموزش پیش دبستانی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پایۀ دوم ابتدایی در شهرستان بم) در سال تحصیلی ۱۳۷۸ آقای عباس امیری نیا صورت گرفت که یافته ها در این تحقیق نشان میدهد . آموزش های پیش از دبستان بر پیشرفت تحصیلی "دختران" بیش از "پسران" تأثیر مثبت داشته اند.

(www.parsianstar.com)

نوع تحقیق:

رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی، شماره ۵ ، جلد دوم، بهار ۱۳۹۵، ص ۴۰-۲۲

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

تحقیق حاضر از لحاظ هدف از نوع «تحقیقات کاربردی» محسوب می شود (جان بست، ترجمهٔ شریفی و طالقانی ۱۳۷۱) در ارتباط با این نوع تحقیقات در آموزش و پرورش بیان می دارد:

«بیشتر تحقیقات مربوط به تعلیم و تربیت از نوع تحقیقات کاربردی می باشد زیرا در آن پروراندن قواعد کلی درباره فرایندهای یاددهی ـ یادگیری و وسایل آموزش مورد توجه است» (ص ۴۰)

از نظر روش انجام تحقیق، پژوهش حاضر اساساً کیفی است ولی روشهای کلی و آم اری برای تحلیل، تفسیر و پردازش داده ها استفاده شده است (دلاور ۱۳۷۳)

روش انجام تحقیق:

جامعه آماری: جامعه آماری این تحقیق را کلیه معلمان پایه اول دوره ابتدایی شهرستان فریدونشهر تشکیل می دهند . تعداد کل جامعه آماری ۱۰ نفر می باشند که از این تعداد ۵ نفر مرد و الباقی یعنی ۵ نفر زن هستند.

روش نمونه گیری (حجم نمونه):

در این تحقیق ۵ نفر (۵ نفر) از معلمان شهرستان فریدونشهر (جامعه آماری) به طور تصادفی از بین کلیه معلمان به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند.

از این ۵ نفر ۳ نفر مرد و ۲ نفر زن می باشند.

روش جمع آوری اطلاعات و وسیله جمع آوری اطلاعات:

روش جمع آوری اطلاعات:

ابتدا کلیه افراد نمونه آماری را با هدف و چگونگی تحقیق آشنا نموده و کاملاً توجیه گردیدند، سپس پرسشنامه ها تکثیر و در اختیار آن ان گذاشته شد و پس از پاسخگویی جمع آوری گردید.

وسیله جمع آوری اطلاعات:

وسیله جمع آوری اطلاعات پرسشنامه ها می باشد که برای هر فرضیه ۱۲ سوال ۵ گزینه ای در نظر گرفته شده است، هر سوال میزان ارتباط و همبستگی بین افت تحصیلی با فرضیه مورد نظر را می سنجد.

آزماینده می بایست یکی از ۵ گزینه را با علامت × مشخص نماید که پس از پاسخگویی آزمایندهها و جمع آوری پاسخنامه ها تعداد جوابها به نسبت فراوانی درصد تبدیل و سنجیده می‌شود تا نتیجه مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد.

کیفیت اجرا:

در مرحله قبل از اجرای آزمون روی تمامی افراد نمونه آماری، پرسشنامه بین ۵ نفر از معلمان به مرحله اجرا گذاشته شد تا میزان پایایی آزمون سنجیده شود.

نتیجه این مرحله ۹۱٪ (نود و یک درصد) پایایی آزمون را مشخص نمود. سپس پرسشنامه بین کلیه افراد که به عنوان حجم نمونه انتخاب شده بودند، پخش و پس از کامل نمودن آن توسط آزماینده ها، جمع آوری گردید.

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات:

روش آماری که در این مرحله به منظور تجزیه و تحلیل یافته ها مورد استفاده قرار گرفته است، روش فراوانی درصد و ترسیم نمودار ستونی می باشد. در این روش که کلیه پاسخ سوالات بر حسب فراوانی درصد سنجیده می شود محقق را یاری می دهد تا در یافتن تأیید یا رد فرضیه ها اقدام و نهایتاً نتیجه گیری کلی نماید.

برای مشخص نمودن میزان فراوانی درصد هر سوال و همچنین تجزیه و تحلیل آن از فرمول زیر استفاده می شود:

$$F_p = \frac{F_i \times 100}{N}$$

که در آن:

F_p = درصد فراوانی هر مورد

F_i = فراوانی جواب هر گزینه

رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی، شماره ۵ ، جلد دوم، بهار ۱۳۹۵، ص ۴۰-۲۲

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

تعداد کل نفرات = N

می باشد. این روش کمک می کند که میزان عوامل افت به درستی و برحسب یک استاندارد مشخص و تعیین گردد و بدون هیچ گونه ابهامی گویای پاسخ مسأله مورد تحقیق باشد.

یافته ها و تجزیه و تحلیل آنها:

پس از جمع آوری پرسشنامه ها لازم است که نتیجه موارد خواسته شده (که بر اساس فرضیه ها مشخص گردیده) و اطلاعات بدست آمده مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد که ضمن استفاده از روش آماری فراوانی درصد، میزان پاسخگویی افراد حجم نمونه مورد بررسی قرار می گیرد تا ر د یا قبول فرضیه یا فرضیه ها مسلم گردد.

به همین منظور در ابتدا برای هر سوال فرضیه، جدولی به صورت مجزا رسم و فراوانی ها محاسبه می گردد . سپس جهت تسهیل نمودن نتیجه گیری نمودارهای ستونی فراوانی ها ترسیم می گردد.

کلیه فراوانی های ذکر شده در جدول برحسب درصد می باشد.

پس آنچه از پرسشنامه ها بدست آمده است به صورت کلی در یک صفحه و به صورت جزیی در صفحات دیگر این فصل آورده می شود.

نتیجه حاصله در پایان فصل به صورت جامع و مشخص همراه با میزان فراوانی و جدول مربوطه طراحی و مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد.

فرضیه اول: دانش آموزانی که دوره پیش دبستانی را گذرانده اند در سازگاری اجتماعی موفقترند.

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۴۰	۵۷	۲۳	۰	۰
درصد	۳۳	۴۸	۱۹	۰	۰

با توجه به فراوانی های بدست آمده و اطلاعات کسب شده و به در نظر گرفتن فراوانی درصد مشخص است که آموزش دوره پیش دبستانی در رفتار اجتماعی دانش آموزان نقش دارد.

سوال های فرضیه اول

سوال ۱: دانش آموزان شما تا چه اندازه بهمعلم خود احترام گذاشته و علاقه دارند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۴	۵	۱	۰	۰
درصد	۴۰	۵۰	۱۰	۰	۰

با نگاه اجمالی به جدول درمی یابیم که آموزش پیش دبستانی در احترام به معلم و تقویت حس علاقمندی تأثیر بسزایی داشته است.

سوال ۲: دانش آموزان شما تاچه حد به نیازهای دوستان خود پاسخ مثبت می دهد؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۲	۳	۵	۰	۰
درصد	۲۰	۳۰	۵۰	۰	۰

با توجه به جدول درصد فراوانی به خوبی در می یابیم که آموزش پیش دبستانی در پاسخ به نیازهای دوستان مؤثر بوده است.

سوال ۳: دانش آموزانی شما تا چه حد با آموزشگاه آشنایی دارند و احساس غریب نمی کنند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۷	۲	۱	۰	۰
درصد	۷۰	۲۰	۱۰	۰	۰

رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی، شماره ۵ ، جلد دوم، بهار ۱۳۹۵، ص ۴۰-۲۲

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

با نگاه دقیق به جدول فراوانی مشخص است که دوره پیش دبستانی نقش بسیار مثبتی در آشنایی نوآموزان با آموزشگاه و کارکنان آن داشته و مثمر ثمر بوده است.

سوال ۴: دانش آموزان شما تا چه حد در برقراری ارتباط با دیگران موافقند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۴	۴	۲	۰	۰
درصد	۴۰	۴۰	۲۰	۰	۰

اگر به جدول فراوانی توجه شود مشخص است که آموزش دوره پیش دبستانی در برقراری ارتباط با دیگران مؤثر بوده است.

سوال ۵: دانش آموزان شما تا چه حد در برقراری رفتارهای اجتماعی موفق هستند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۱	۷	۲	۰	۰
درصد	۱۰	۷۰	۲۰	۰	۰

از بررسی جدول فراوانی چنین استنباط می شود که آموزش دوره پیش دبستانی در برقراری رفتارهای اجتماعی ق‌ش مثبت داشته است.

سوال ۶: دانش آموزان شما تا چه حد مقررات آموزشگاه را رعایت می کنند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۲	۵	۳	۰	۰
درصد	۲۰	۵۰	۳۰	۰	۰

با توجه به جدول فراوانی می توان پی برد که آموزش دوره پیش دبستانی در توجه به مقررات آموزشگاه نقش اساسی ایفا نموده است.

سوال ۷: دانش آموزان شما تا چه حد در فعالیتهای کلا مشارکت دارند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۳	۷	۱	۰	۰
درصد	۴۰	۴۰	۲۰	۰	۰

اگر در جدول فراوانی درصد به خوبی دقت نماییم متوجه خواهید شد که آموزش دوره پیش دبستانی در تقویت مها رت مشارکت فراگیران ایفای نقش نموده است.

سوال ۸: دانش آموزان شما تا چه حد به بهداشت فردی علاقه دارند و آن را رعایت می نمایند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۴	۴	۲	۰	۰
درصد	۴۰	۴۰	۲۰	۰	۰

توجه به جدول فراوانی به این نتیجه خواهیم رسید که آموزش دوره پیش دبستانی در رعایت و علاقمندی به بهداشت فردی موثر بوده است.

سوال ۹: دانش آموزان شما تا چه حد مسئولیت پذیر هستند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۵	۴	۱	۰	۰
درصد	۵۰	۴۰	۱۰	۰	۰

رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی، شماره ۵ ، جلد دوم، بهار ۱۳۹۵، ص ۴۰-۲۲

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

با دقت در جدول فراوانی درصد به خوبی در می یابیم که آموزه دوره پیش دبستانی در مسئولیت‌پذیری دانش آموزان موثر بوده است.

سوال ۱۰: دانش آموزان شما تا چه حد اعتماد به نفس دارند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۳	۴	۲	۱	۰
درصد	۳۰	۴۰	۲۰	۱۰	۰

اگر به جدول فراوانی توجه کنیم متوجه این مسئله خواهیم شد که آموزش دوره پیش د بستانی در تقویت اعتماد به نفس فراگیران تأثیرگذار بوده است.

سوال ۱۱: دانش آموزان شما تا چه حد اطلاعات عمومی دارند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۱	۴	۴	۱	۰
درصد	۱۰	۴۰	۴۰	۱۰	۰

با دقت در جدول فراوانی به راحتی در می یابیم که آموزش دوره پیش دبستانی در افزایش اطلاعات عمومی دانش آموزان موثر بوده است.

سوال ۱۲: دانش آموزان شما تا چه حد نظم کلاس را رعایت می کنند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۱	۴	۵	۰	۰
درصد	۱۰	۴۰	۵۰	۰	۰

تأمل در اطلاعات ثبت شده در جدول فراوانی بیانگر این مطلب است که آموزش دوره پیش دبستانی در تقویت نظم دانش آموزان نقش مثبت ایفا نموده است.

فرضیه دوم: دانش آموزانی که دوره پیش دبستانی را گذرانده اند پیشرفت تحصیلی بهتری داشته‌اند.

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۲۷	۶۲	۳۱	۰	۰
درصد	۲۳	۵۲	۲۵	۰	۰

با تأمل در اطلاعات ثبت شده در جدول فراوانی به خوبی می توان به این نکته پی برد که دانش آموزانی که دوره پیش دبستانی را گذرانده اند پیشرفت تحصیلی خوبی داشته اند.

سوال اول: دانش آموزان شما تا چه حد تکالیف درسی خود را بدون کمک دیگران انجام می‌دهند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۰	۶	۴	۰	۰
درصد	۰	۶۰	۴۰	۰	۰

با توجه به جدول فراوانی درصد به خوبی مشخص است که آموزش دوره پیش دبستانی توانایی انجام تکالیف بدون کمک دیگران را به فراگیران داده است.

سوال ۲: دانش آموزان شما تا چه حد در بروز خلاقیت و بیان ایده ها جدید موفق هستند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم

رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی، شماره ۵ ، جلد دوم، بهار ۱۳۹۵، ص ۴۰-۲۲

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

فراوانی	۲	۳	۵	۰	۰
درصد	۲۰	۳۰	۵۰	۰	۰

با توجه به اطلاعات بدست آمده که در جدول فراوانی به چشم میخورد می توان به این مسئله پی برد که آموزش دوره پیش دبستانی در بروز خلاقیت و بیان ایده های جدید توسط فراگیران مؤثر است.

سوال ۳: دانش آموزان شما تا چه حد در شناخت رنگها موفقند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۶	۲	۲	۰	۰
درصد	۶۰	۲۰	۲۰	۰	۰

جدول فراوانی بیانگر این مطلب است که آموزش پیش دبستانی توانایی شناخت در فراگیران را افزایش داده آنان را از این توانایی بهره مند می گرداند.

سوال ۴: دانش آموزان شما تا چه حد در بیان کلمات و لغات جدید موفق هستند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۳	۶	۱	۰	۰
درصد	۳۰	۶۰	۱۰	۰	۰

با توجه به اطلاعات ثبت شده در جدول فراوانی به این نکته پی خواهیم برد که آموزش پیش دبستانی در تقویت بیان کلمات و افزایش دامنه لغات موثر می باشد.

سوال ۵: دانش آموزان شما تا چه حد در نوشتن و زیبانویسی موفق هستند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۲	۶	۲	۰	۰
درصد	۲۰	۶۰	۲۰	۰	۰

اگر در اطلاعات ثبت شده در جدول فراوانی با دقت تأمل نماییم مشخص است که آموزش پیش دبستانی در تقویت مهارت نوشتن و زیبانویسی نقش مثبتی را ایفا نموده است.

سوال ۶: دانش آموزان شما تا چه حد در خواندن مهارت دارند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۱	۶	۳	۰	۰
درصد	۱۰	۶۰	۳۰	۰	۰

با توجه به جدول فراوانی می توان متوجه شد که آموزش دوره پیش دبستانی در تقویت مهارت خواندن نقش بسزایی داشته است.

سوال ۷: دانش آموزان شما تا چه حد در مهارت سخن گفتن موفقند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۲	۵	۳	۰	۰
درصد	۲۰	۵۰	۳۰	۰	۰

رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی، شماره ۵ ، جلد دوم، بهار ۱۳۹۵، ص ۴۰-۲۲

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

اگر در اطلاعات بدست آمده توجه نماییم متوجه خواهیم شد که آموزش دوره پیش دبست انی در کسب و افزایش مهارت سخن گفتن نقش مثبت داشته است.

سوال ۸: دانش آموزان شما تا چه اندازه در جمله سازی مهارت دارند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۲	۵	۳	۰	۰
درصد	۲۰	۵۰	۳۰	۰	۰

با تأمل در اطلاعات ثبت شده در جدول فراوانی به این مسئله پی می بری م که آموزش پیش دبستانی در تقویت مهارت جمله سازی تأثیر بسزایی داشته است.

سوال ۹: دانش آموزان شما تا چه حد در مهارت مشاهده توانمند هستند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۰	۶	۴	۰	۰
درصد	۰	۶۰	۴۰	۰	۰

اگر به جدول فراوانی دقت شود مشخص است که آموزش دوره پیش دبستانی کسب و تقویت مهارت مشاهده نقش عمده ای داشته است.

سوال ۱۰: دانش آموزان شما تا چه حد در حفظ تعادل و ایجاد هماهنگی اعضای بدن مهارت دارند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۲	۷	۱	۰	۰
درصد	۲۰	۷۰	۱۰	۰	۰

دقت در اطلاعات ثبت شده در جدول فراوانی ما را به این نتیجه خواهد رساند که آموزش دوره پیش دبستانی در تقویت مهارت هماهنگی اعضا و حفظ تعادل تأثیرگذار بوده است.

سوال ۱۱: دانش آموزان شما تا چه حد قادر به فهمیدن و نگهداری مطالب در ذهنشان هستند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۳	۴	۳	۰	۰
درصد	۳۰	۴۰	۳۰	۰	۰

با نگاهی اجمالی به جدول فراوانی درصد به این نتیجه خواهیم رسید که آموزش دوره پیش دبستانی در درک و فهم مطالب تأثیرگذار بوده است.

سوال ۱۲: دانش آموزان شما تا چه حد به درس و مدرسه علاقمند هستند؟

	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
فراوانی	۴	۴	۲	۰	۰
درصد	۴۰	۴۰	۲۰	۰	۰

با توجه به اطلاعات ثبت شده در جدول فراوانی به خوبی مشخص است که آموزش پیش دبستانی در علاقمند نمودن فراگیران به درس و مدرسه و فعالیتهای آن موثر است.

تفسیر نتایج (نتیجه گیری)

بررسی فرضیه های تحقیق از عنوان تحقیق تحت مطالعه:

رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی، شماره ۵ ، جلد دوم، بهار ۱۳۹۵، ص ۴۰-۲۲

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

فرضیه اول:

دانش آموزانی که دوره پیش دبستانی را گذرانده اند در سازگاری اجتماعی موفق ترند

ردیف	سوال تا چه اندازه:	خ ز	زیاد	م	کم	خ ک
۱	دانش آموزان شما تا چه اندازه به معلم خود احترام گذاشته و علاقه دارد؟	۴	۵	۱	۰	۰
۲	دانش آموزان شما تا چه حد به نیازهای دوستان خود پاسخ مثبت می‌دهد؟	۲	۳	۵	۰	۰
۳	دانش آموزان شما تا چه حد با آموزشگاه آشنایی دارند و احساس غریبی نمی کنند؟	۷	۲	۱	۰	۰
۴	دانش آموزان شما تا چه حد در برقراری ارتباط با دیگران موفقند؟	۴	۴	۲	۰	۰
۵	دانش آموزان شما تا چه حد در برقراری رفتارهای اجتماعی موفق هستند؟	۱	۷	۲	۰	۰
۶	دانش آموزان شما تا چه حد مقررات آموزشگاه را رعایت می کنند؟	۲	۵	۳	۰	۰
۷	دانش آموزان شما تا چه حد آموزشگاه را رعایت می کنند؟	۲	۷	۱	۰	۰
۸	دانش آموزان شما تا چه حد به بهداشت فردی علاقه دارند و آن را رعایت می نمایند؟	۴	۴	۲	۰	۰
۹	دانش آموزان شما تا چه حد مسئولیت پذیر هستند؟	۵	۴	۱	۰	۰
۱۰	دانش آموزان شما تا چه حد اعتماد به نفس دارند؟	۳	۴	۲	۰	۰
۱۱	دانش آموزان شما تا چه حد اطلاعات عمومی دارند؟	۲	۷	۱	۰	۰
۱۲	دانش آموزان شما تا چه حد نظم کلاس را رعایت می کنند؟	۴	۴	۲	۰	۰
	جمع نظرات این فرضیه	۴۰	۵۶	۲۳	۰	۰
	درصد فراوانی	۳۳	۴۸	۱۹	۰	۰
	مجموع فراوانی درصد	۸۱		۱۹	۰	

	خیلی زیاد و زیاد	متوسط	کم و خیلی کم
فراوانی	۹۷	۲۳	۰
درصد	۸۱	۱۹	۰

با یک تیزبینی در اطلاعات بدست آمده و فراوانی های درصد به خ وبی می توان به یقین رسید که آموزش دوره پیش دبستانی تأثیر بسیار زیادی در سازگاری اجتماعی کودکان کی گذارد و این دوره از آموزش نقش بسزایی در پیشرفت اجتماعی شدن کودکان دارد.

دانش آموزانی که دوره پیش دبستانی را طی نموده اند به خوبی از مقررات آموزشگاه اطلاع دارد و از اعتماد به نفس خوبی برخوردارند و ....

با توجه به اطلاعات بدست آمده این فرضیه با فراوانی درصد ۸۱ نسبت همبستگی مثبت را نشان میدهد یعنی اینکه آموزش دوره پیش دبستانی شرایط مناسبی برای سازگاری و اجتماعی شدن دانش آموزان فراهم می آورد

رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی، شماره ۵ ، جلد دوم، بهار ۱۳۹۵، ص ۴۰-۲۲

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

فرضیه دوم:

دانش آموزانی که دوره پیش دبستانی را گذرانده اند پیشرفت تحصیلی بهتری داشته اند.

ردیف	سوال تا چه اندازه:	خ ز	زیاد	م	کم	خ ک
۱	دانش آموزان شما تا چه حد تکالیف درسی خود را بدون کمک دیگران انجام می دهند؟	۰	۶	۴	۰	۰
۲	دانش آموزان شما تا چه حد در بروز خلاقیت و بیان ایده های جدید موفق هستند؟	۶	۲	۲	۰	۰
۳	دانش آموزان شما تا چه حد در شناخت رنگها موفقند؟	۲	۵	۳	۰	۰
۴	دانش آموزان شما تا چه حد در بیان کلمات و لغات جدید موفق هستند؟	۳	۶	۱	۰	۰
۵	دانش آموزان شما تا چه حد در نوشتن و زیبانویسی موفق هستند؟	۲	۶	۲	۰	۰
۶	دانش آموزان شما تا چه حد در خواندن مهارت دارند؟	۱	۶	۳	۰	۰
۷	دانش آموزان شما تا چه حد در مهارت سخن گفتن موفقند؟	۲	۵	۳	۰	۰
۸	دانش آموزان شما تا چه اندازه در جمله سازی مهارت داند؟	۲	۵	۳	۰	۰
۹	دانش آموزان شما تا چه حد در مهارت مشاهده و توانمند هستند؟	۰	۶	۴	۰	۰
۱۰	دانش آموزان شما تا چه حد در حفظ تعادل و ایجاد هماهنگی اعضای بدن مهارت دارند؟	۲	۷	۱	۰	۰
۱۱	دانش آموزان شما تا چه حد قادر به فهمیدن و نگهداری مطالب در ذهنشان هستند؟	۳	۴	۳	۰	۰
۱۲	دانش آموزان شما تا چه حد به درس و مدرسه علاقمند هستند؟	۴	۴	۲	۰	۰
	جمع نظرات این فرضیه	۲۷	۶۲	۳۱	۰	۰
	درصد فراوانی	۲۳	۵۲	۲۵	۰	۰
	مجموع فراوانی درصد	۷۵		۲۵	۰	

	خیلی زیاد و زیاد	متوسط	کم و خیلی کم
فراوانی	۸۹	۳۱	۰
درصد	۷۵	۲۵	۰

اطلاعاتی که در این زمینه جمع آوری گردید به خوبی بیانگر این مسأله می باشد که دانش آموزانی که دوره پیش دبستانی را گذرانده اند پیشرفت تحصیلی خوبی دارند و در مهارتهای زبان‌آموزی از دانش آموزانی که این دوره را طی نکرده اند برتری بسیار بالایی دارند.

این فرضیه با فراوانی درصد ۷۵ پذیرفته گردید و مورد قبول واقع شد

منابع و مراجع

۱-الماسی، علی محمد (۱۳۷۵) آموزش و پرورش تطبیقی، تهران انتشارات رشد

۲-افروز غلامعلی، نگرش بر مبنای نظری، روشهایی در پرورش توانمندی های کودکان پیش دبستانی نشریه پیوند شماره ۲۴۲

۳-اسپارک برنارد (۱۳۶۶)، آموزش در دوران کودکی، تهران، انتشارات آستان قدس

۴-اسماعیلی گیلانی (۱۳۸۱) آیا مهدکودک خوب است یا بد، تهران

۵-احدی، ج، وش، بنی جمال (۱۳۷۶) روانشناسی رشد، تهران، چاو نشر بنیاد

ISSN: 2476-3675
http://www.RassJournal.ir

۶-پاکاریان، س، (۱۳۷۶) تحلیل برنامه دوره آمادگی و تأیید آن بر پیشرفت تحصیلی و رشد اجتماعی دانش آموزان دوره ابتدایی شهر اصفهان، دانشگاه تربیت معلم، پایان نامه دکتری

۷-پارسا، محمد (۱۳۶۷) روانشناسی تربیت

۸-ترکمان، منوچهر (۱۳۶۹) برنامه ریزی محتوای آموزش قبل از دبستان، هفت گفتار درباره آموزش قبل از دبستان، تهران

آموزش و یادگیری در دوران پیش از دبستان، ناصرقلی بوالحسنی، انتشارات آینده، بهمن ۸۴

۹- برنامه آموزش و پرورش در دوره پیش از دبستان، دکتر فرخنده مفیدی، انتشارات سمت، آبان ۸۶

۱۰- مدیریت مراکز پیش دبستانی، دکتر فرخنده مفیدی، ناشر دانشگاه علامه طباطبایی، اسفند ۸۶

۱۱- آموزش و پرورش در دوره کودکستان، محمدحسین نظری نژاد، انتشارات آستان قدس اردیبهشت ۸۱

۱۲- نظرسنجی تلفنی از مردم تهران درباره تربیت کودک، سیامک کفایی، سرورالسادات هاشمی و همکاران

۱۳- پرستاری کودکان ونک، سونیا آرزوماتیاس، انتشارات سالمی، تهران ۱۳۸۵

۱۴- سیاست ها و خط مشی سالانه، مرکز تحقیقات معلمان استان اصفهان، سال هفتم، شماره ۲، (۸۶- ۱۳۸۵)

۱۵- استراتژی تربیت و پرورش آینده سازان ـ شهریور ۱۳۸۵ – سال شصت و چهارم ـ شماره

۱۶- نشریه ماهانه آموزشی تربیتی پیوند تهران شماره ۲۴۲ آذر ۱۳۷۸

۱۷- نشریه ماهانه آموزشی تربیتی پیوند تهران شماره ۳۱۹ اردیبهشت ۱۳۸۵

۱۸- ماهنامه آموزشی رشد آموزش ابتدایی تهران سال دوم دوره جدید شماره ۱۱ آذر ۱۳۷۷

۱۹- ماهنامه آموزشی رشد آموزش ابتدایی تهران سال دوم دوره جدید شماره ۱۲ دی ۱۳۷۷

۲۰- رمی نوری رضا مرادی علیرضا روانشناسی تربیتی دوره کاردانی تربیت معلم تهران شرکت چاپ و نشر ایران ۱۳۷۳